

BIBLIOTEKA
Zakł. Prac. Inst. Geofizycznej
XII
4561

Marcin Bielski.

Księgi Piastowskie,
Monarchia Trzecza Grecja,

Roku od początku swiatu według Historyków 4634,
dug Kartiona 3634. Gdy Perske królestwo albo Monarchia tri-
lat i 91. to jest przed Bożym narodzeniem 320. poczęta sze Monarchia
cyja od Aleksandria wylekgo króla Macedonistego, którego słuszy wylekim,
wemny/bowiem inacjto albo nigdy króla rownego sobie na swycze nyje myat/tak i
sprawach Rycerskich w obyczajoch i w myernosci. Rodzay jego od wylekich hi-
storiów jest soisaný. Myat oycia Filipa króla Macedonistego, a matki rzeczonej
Olimpiadzce, żywot byt synetem zapiscianowat, na który pyczeńci byt wyrzązan
Lew. Praktikarze to wyetalali myata wrodzić mocnego cztoweká. A byli eboys
y Filip król y żona Olimpiada z wysokiego rodzaju. Filip poszedł z Herkulesem Gres-
ka Liona z rodu Achillesa tez Greka, s których sze byt ten znamyenichy a slachetny
król Alexander wredził.

Rozdział Trzynasty wychodzący o rodzaju Al-
exandra Wylekego króla Macedonistego,

¶ Herkules/ Hillus/ Kleodeus/ Aristonachus/ Temenus/ Perditas/ Argus/
Filipus/ Aeropus/ Alcetas/ Amintas/ Alexander prieszy/ Amintas rector/ Filip
rector/ a stycz Alexander wyleki poszedł. Wrodził sze Alexander wyleki po Tro-
dotus.

¶ Rodzay Olimpiady matki Alexandrowej.

¶ Achilles rector byt Greckim królewicem/ Pirrus brat yego/ Molosus król Epi-
ri/ od którego poszedł Pausonias król Epirow/ Tarimbas/ Alcetas/ Neoptole-
mous/ a ten byt oycie yey.

Nelthá stworzenha swiatu. 4845, a od założenia Rzymu
398. cij. Arturej sze króla Perskiego/ wrodził sze Alexander wyleki tym
obyczajem/ yako nyektorzy piszą. Lietkanabó król Egipski/ ktori tesi byt mis-
dy medrce jednym policzon/ gdyż naśladował ryczenya wylekego/ zwłaszczaeko
to gwiazdarskich nank albo czarnokształtna. A gdi byt wypedzon z Egiptu od Ar-
tarerii/ do Etiopiey sedzi/ a gdzią nim pogonya byta/ zawart sze w ryczenym
mrejsen/ pekuśat czarow/puscit west na czepta wodz na myednicy/ ryczni etre-
ty y ludzi z wosku/maya rozge w reku drzewa hebeny/ kiedy king i roga rusco-
te sze okrity woskowe z ludzini/wzywając swoich begow na pomoc wycznych y mo-
stich. A gdy sze ony okrity woskowe przewrociły z ludzini na myednicy/ rozumyatl
swoje neprzyjaciele potonąc na morzu/ yesli go ktorzy przesadeweli/ reszcie gdy
sze nań sebrali Indowye/ Arabowye/ Parti/ yimi/ porozumyatl s swoich nauk/ iż yo-
si/ ne wycie- bedzre poiman od neprzyjaciel/ dla tego egoliessy brode/ y teme/
pobrawissi co nadrościs rzeczy s soba/ puscit sze do Macedoniey/ a tam sze za deto-
rá/ nosi w stole/ w naukach gwiazdarskich/ aż sze za znamyenitego astronoma byc
osławit. Dowiedzyała sze o nim królowa Olimpiada Filipowa żona/ który na ten
czas na walkach byt/ posłata poń pytata go aby yey co powiedział o fortune swo-
jej. On pilno na mye patrzyl/ tak dugo aż sze mu wkradła w serce. A gdy go spy-
tał/ ciemu na mye tak pilno patrzysz. Powiedzyał yey/ rozmyślam sze yesli man-
si/ yoye mistterstwo ukazać/ ktem od bogow wzgat w Egipcie. Okazat yey tediata
blize ptańce stote/ wslonyowa koscia przesadzane/ na yedney byt Jupiter na ką-
mieniu/ na drugiej Stolice zá Krysztalem/ Mysesac na Diamentem/

Merkurius na Smaragdzie/ Venus na Szafirze/ Sacer-
tu/ yey. Królowa przymknęta sze bliżej/ dziorując sze onym rzecjam nikt d-
ni/ pytata go yesli król Filip mye ma drugi yey/ a bo mye pojmyeli
vedzyał yey/ mye boy sze roztaczensa od miego/ bo takiem repre-
zenc syna z bogą/ ktori sze twier krzywdzi bedzie mscit nad kązim
i yem/ twoje wczynit. Rze ką/ skorego bogę poczne/ Rze ką/ ką
mons Li-

mona Libijskiego/ przeto gotury sye yaro królowa/ wyrzysy weśnye z bogiem wesela
 w postawie smokowej. A gdy zaśnetą/ wczynił to swa naukę, iż sye smokiem wzięto
 i sła/ a przyszedł do niej weśnye y wzyał syą złaczenię/ skąd sye Alexander począł.
 Wczynił też iż tejsze noc filipowi zdało mu sye we snach/ iż ye żona z bogiem hanus
 monem myata złaczenię. Filip król gdi sye wrocił zastąpił żonę brzemienią/ vivies
 rzył swemu widzeniu/ ale potym z gryewem sye na ręce pobudzał watpyac. Was
 ciąg to Aleksanabus/ gdi bylo narwecy gości wczynił sye smokiem/ przyszedł gdzie
 wszyscy syedzeli/ a gdi sye wszyscy polegli/ królowa (yalco byta naučiona) scygna
 ta do niego reke/ ktorzy powolny bedac potożt na yey tonye głowe y pocztowat/
 potym sye w orla przemyem wylczyał od nich/ dla czego Filip wzyerzył iż z bogą
 poczęta. A gdi sye wrodził Alexander/ Aleksanabus patrzył na gwiazdy/ bylo
 erzsyenye ziemie/ grzmyenie/ blyskanie/ yine strachy. Justinus pisze/ iż tego dnia
 syedzeli na wirzchu domu dwaj orty/ znamiyonujac Azja y Europa yemu posyesc.
 Dali tedi mire Filip yemu Alexander. A gdi mu bylo lat rii. byl towarzyssem Filip
 powi wszedzyc na walkach/ bo zbroje pragnat y lud widzyc bojowny/ wczynił ja
 ko na Rycerza wylekego zależalo. Tego czasu Filip poslat do Delfu pytac o po
 comstwo swoim. Wzyał od Apolinę odpowiedź/ iż een wszystek świat odzierały-ko
 ty wyledzi e na Bucefal bez szkody. Był ten Bucefal przyprowadzony z Indię/ zwis
 z mocne/ okrutne a strasliwe/ na kształt Konya/ tak mu bylo morzem płynac ja
 po pożemis iſc/ a ludzi yadt yalc smok/ iadnemu nie ukrocony/ dla czego chytał
 go Filip wypuścić precz albo zabici. Alexander gromil tylorzygo nie vmyeli okro
 cić/ ocyec go Filip sfukat/ iż on chce byc medriss w intodich lecyech mię iż tlorzy ma
 ja nad nim dobre doswiadczensye. Przeto rzekł Alexandrowi/ yesli tego nie dowie
 dziesz aby go okrócić wint przepadniesz. Alexander siedł do niego/ ręde wlozył/
 obrocił go ku słońcu głowa/ rozumyjac to do niego iż gdi cieni widzyl tedi rad
 z iwich:zyt/ przeto go łagodnye głaskat/ grzebe ciosat/ a i nań rosyadł/ y rospus
 seit/ y ostrogami bodzi. Wszyscy wotali dz:
 wuyaç sye/ eciec Filip od radości plakat
 chał iż gdi syadł głowę yego całował/ y
 rzekł: Już synu Alexander mssiego sobie kró
 lesthwo i nabyway/ bo cye Macedonia nie
 znośi. Potym Filip nie tak królów Olimpi
 a i de intowat yalc pirwcy/ a w tym odves
 chat walczyc. Królowa posłata po Aleksan
 bus patrzył na swoje sphere. Alexander sie
 dzac podle macyerze/ prosit go aby go byes
 gom niebyeskim naučył yalc sam vmyat.
 Wczynił to Aleksanabus/ a gdi narykł
 niecęego Alexander od niego/ chytał dos
 swiadczyc yesli trafi so bęc czego drugie y
 cie/ co sye mu przydać ma/ powabili go w
 noc nad yeden przekop aby gwiazdi rospo
 wyciąć. Patrzac tedi Aleksanabus wzge
 re na gwiazdi rospowiadat mu. Alexander
 zepchnat go nadot/ la nat kark spad
 ssi nadot. Pytał potym Aleksanabus z dotu Alexander czemu to nad nim vdzyta
 tał. Rzekł Alexander/ chytałem doswiadczyc yesli to sam wyesi co drugiemu po
 wydadł/ a t. nie wyesi co sye stoba samym ma stać na ziemii przed eczymi blisko/
 a cos na m. obie masz wiedzyc daleko. Rzekł Aleksanabus/ trudno ludziom v
 chytać/ a kiedy obytnice/ wszakiem dawno powiadat iż od syna ręce mam zg
 na
 z
 zo
 al

ider/ ażazem ya twoy syn: Wyznat sye Aleksanabus y powiedział
 i yalc z Egiptu wyszedł/ y yalc przyszedł ku królowej/ dla cie
 rysł go s przekopu na ramionach yuji vmarsteego/ y počciwye kas
 na króla zależalo. Macyerzy wszyscy powiedzali co od niego sly

Ksycgi Pirhosse

Nač kora sye bárzo džiwomála / zamyluossy sye is przez tak długicás byta olla
waná od goscia. Potym Metona myasto odstapita od Filipa / przeciw kthorym
poslat Filip Alexandra / skrociť ye y myasto wzyat / ocyu zwycyestwo przyniosl. Po-
tym vyrat posly Perske brodate / spytať kto to jest. Powyedzano mu is s Perskey
przyechali wybyerac poboru od ziemye y od wodi. Džiwowat sye temu Alexander
rzekł ydinem snich / tylí to zywoty przedaję Persowye / kthore Bog wssytkim lu-
dym na swycye wolne darem vstawić / przeto posłom roskazat aby sli do domu / a
ego staleństwa przestali / Boskich darow nye przedawali ktorych wolno wssytek
swiat výwo / yesli macejey uczyńi / pomscí nad nim Bog krzywidi swojey przez mye.
Krol Filip byt Alexandrowi bárzo przychylny / wssakże sye pognyewali przez przys-
cijne Atalusa / ktory yawnye na weselu do wssytkich rzecj uczyńi / aby prosili bo-
gow / by dali Filipowi wlasnego dzyedzicā s Kleopatri (bo byt issa żone poyat Fil-
ip Kleopatre syestrzenice Atalusowe) Przeto Alexander popebzit sye na Atalus-
sa mowiąc: O zły cistowycze yuž nas bekartem dzyakas / a w tym mu zalat e
Krol Filip sye porwał z myeczem / ale mu sye vinknat Alexander / wyssedt spot
wzył maci Olimpiadę s sobą / rechat do Grecye / Epiru / wssakże potym na
be vstawićzna przyechat do Macedoniey. Potym rychto Filip uczyńi wye
znamyenie wesele / gdi wydawał core Kleopatre za Alexandra / ktorego byl
niż sye zyciem Greckim / na ktorym rozmaito gry były / Tham Filip idac i
dwuemu Alexandrom / to jest synem y zyciem / zabit od Pauzaniego / othe
nye cheyat sprawiedliwosci uczyńi z Atalusem / ktori go przyprawit yesscje
em o smocie / to jest brzydliwy uczynek przeciw przrodzeniu / o ktory gdi
yesscje sye Filip posmyewat dla ciego Alexander nye tylko matki ale y teg
zamiego żatuyac / zyczył tego Filipowi. Drudzy pissa / is Pauzanius zabit si
smowie z Olimpiadą aby ja poyat / o czym Alexander nye wiedzyat / przet
Ormyanskę y ziemye przyechat / cheyat zabić Pauzaniassą / ale go matki
pita / Alexander poimawossy go zywo ocyu yesscje zywemu poslat / darossy m
no rike myecz / aby sye pomscit nad swoim nyeprzyacyelem / dla ciego rze
nye bbam gdim sye pomscit nad nyeprzyacyelem / wesoly vmyteram. Przy-
to / pamytam Alexanderze co bog twoy ocyec powydal is myata vrodzic nadem-
na pomscicyela / yesli żone ina poyme. A w tym sye zgadza Plutarchus y Justinus.
A tak Filip umarł czasu Arsesa krola Perskiego / trzeciego roku panowania ye.
Wtwar Filip wyecey synow nad Alexandram / to jest Arideusa / ktorego mu vrodzili
Larsi / a ten po Alexanderze krolowat / y inych wyle / ktory od myecza drudzy do-
brorolnye pomarli. Pisze też Valerius / is bogowye przepowiadali smierć Filipo-
wi ob woźa / dla ciego woźow sye chronit / wssakże w Pauzoniego byt woźna mye-
ciu rycy albo na possiwe. Po smierci Filipowej byty wyle y zamieszana zwla-
scia w wojsce / gdzye rozmaito narod byt / wssakże wssyccy byli pocieszeni gdi Ale-
xander vssysseli oycowoske myeysce przyjac / tak is od wssytkich vdziczyne byt przy-
yet. Uapirwey ocyu pogrzeb uczyńi znamyenia / potym na yego grecyko zał pos-
ficiac wssytki ktory byli przyczyna yego smierci / thez y brata z macechy Karana
dat sciac / is sye krolem byc napyerat / y wyle inych vkočit resztekow. Potym sye
wzejdat przeciw Persom / a te walki yesscje byt za dat ocyec Filip / a w thym przys-
ila nowina is myasta Grecye przystaty do Pers
mon. Przeciw ktorym wyparowit sye Alexander
go miodosya / tak ja potym wychwalali / żat
przeprosili go / przepuscit im Alexander. Ale Ted.
do gruntu s... vssakże wyle ich vcyekto do Aten.

wat sye Alexander cheyat ye zborz).
sta wygnali / ktory sli do Perskey. Po-
ersom / bedac w Rdrintey / gdzye byt Diogenes
...cac s...steć retco rozum / żat go a on w kabzi myeskat / ci
...vye mało ważył. Pozdrowit
i mu Diogenes / nye dary m. ni
Dbażył sye Alexander is go.

że gdi sze wssyści sinyali/ yeli mowic iż to blazen trafiły. Rzekał Alexender i bych mye
 byt Alexendrem rād bych byt Diogenesem/takim mżem bogatym/ kę zoremu dać
 mye moje jedno rożycie. Zgotowawosy Alexender okrty/ z Grecyey przyciągnął
 do Azey tam dwanaście ołtarzów bogom zwycięstwa założyt. Macedonia yine
 królestwo w Europye przyciągkiem rozdzielił. Ośadły māta Azja/ mye dat jas Azja māta.
 onemu skid cīnic. Pisze Justinus iż myat w wojsce ludzi/ Macedonia p. thys
 yac pyessych/ yeznych osm tysiąc. Tracow vii. tysiąc/ lekkich ludzi x. tysiąc/ wssy
 etich piśsa byc Lxx. tysiąc/ sedm set/ y czterzy sta meżow doszyciowych/ gdzie
 żadnego młodszego mye było nad xxx. lat/ ktorzy yescie v yego oycu w potres
 kach bywali/ thāt iż bę ye kro widział rzek by mye Rycerze ale mistrze Rycerskich
 spraw rossyck/ gdys wssytek sposob walki rossyccy umyeli z doszyciem. Uye sly
 wozat żadny wojska młody/ tylko komu ssiedziesiąt lat bylo. Jesli pod nametę
 sprawa byta/ miniat by byc Senat yeden rzeczy pospolitey. Przeto żadny o rycie
 karyu mye myslit jedno albo zostać albo wygrać/ stey przyciemy o wssytek swycat sze
 pokusił y suadnye by byt tego dokazat/ by go przed czasem sinyerē s swyatem mye
 rozlaçytā. Zgromadziszy lud swoy spotu cyagnat nim do Egiptu/ ale przed
 tym Darius krol Perski pisał mu list w ty słowā: Darius krol nad króimi przyciągel
 króeny bogom/ tobyc Alexendroni ludzie naszemu przykazujemy y powracamy/
 aby sze wrocil do domu o piersi macjerzyńskich/ aby sze yescie uczyt mestrou/ dla
 czegoś posylam myotte/pite/ y złotych wacek/ myotte aby sze uczyt a dat byc/ po
 sylam ciż pite aby igrat rādnyey niż walczyt: wacek ze ztemi/ aby myat na stra
 we do domu/ aby też wiedzyat iż gdyby sebrat rossytek lud swoy y s cudzemi pemo
 cāmi/ Persony ty mye zwalczyſſi yako zamyslit. Jesli inaczej uczymsi/ wiedz pewne
 iż posle po cie takie ktorzy eye zwalaſſa a bicim vysyka/ y przed māesthat nasi przyc
 woda. N byli stego listu drudzy zasmuceni y wstrasseni/ ktorym Alexender rzek:
 Czemuſyce serca strażliwego/ zaſ ź listu mye rozumyecye/ iż ci bārbāri strassa daic
 znac na sze wyleka pyche/ ktorzy bogowye nikomu mye cirpya/ a mye daya doszyc
 sienya ani dowodu prawdziwego slowem. Potym poslem Perskim dat listy/ napis
 starossy w ty słowā: Alexender krol nad króimi/ króeny bogem/ Dariusewi pozdro
 rojenie: Dzirejemy sze twojey pisse bez myary/ ktorzy y sami bogowye mye lubią/
 obacz sze iż ludzi poniszci a srebye podwyssiaſi/ gdys ssie scye mye na jednym mye
 sciu scio/ wskazałs tu mnye y oznajmiles dąjac znac v srebye wylekosc złota/ tym
 nam rojessa chciu przydąjac/ aby mytám dla myego yechali. Poslates też myotte/
 abyh cie mya skarat y oddane troye. Poslates pite/ dąjac w rece moje rossytek
 obrąg swyata/ wyznawam to od ciebę przymówić za rodzeczne/ gdys mye sam
 tymi dāry dāry yesi. Przeciwko to Darius/ pisał do swoich oddanych za gory kto
 za zowę Taurus w ty słowā: Dowiedzeliśmy sze iż yeden ktorzy Alexender imie
 myem/ syn filipa Macedonia rego/ poczynił nam skode tak w ludzzych yako w mye
 sczech w Azey/ y pobrat wycle/ mye mayac lat ni godności w sobye żadney/ a thāt
 peimawosy go vssycke simego/ a donas posłać mye myestka ycy/ a yego towarzys
 sze doropcy w morzu cīywonym. Sebracossy sze Alexender przeciw yemu a Dā
 riuse takiż na polach Alastrów/ Persony myenia byc ssie set tysiąc/ ktorzy Alexen
 der mye tak mocą yako sprawa Macedonia porażi/ a tajm Alexender wyleka slas
 we obzyerząt y moc/ iż sze mu żadne myasta ani zamki mye opyeraty jedno dobros
 wolnye darciały/ okrom hālkarnasu y Miletu ktorze mocą wzrat. Potym Gordian
 rożyak ktorzy leży myedzy Frigia māta y wyleka/ mye tak dla skarbow albo chedego
 sci myasta/ ale iż tam slysat w kościele Jowisowym byc wzor/ ktoriego kto yarzmo
 rozwijać/ myat posyse wssytek Azja. A gdy sze tego wzorę deprekat/ posyki wzsty
 albo pasy w myego. Potym przysta mu nowina/ iż sze Darius p. ktorze zbyrat prze
 cie yemu/ dla ciego pospieszyl sze na gory Taurum/ przeciwi gorym usprzą
 wirossy sze umaczał sze/ stąd go popadła febra/ myat ledzki filip/ d. mi swi
 zdrowye opatrzyć/ gdys mu tego bronyono myenia/ iż krol Perski tego ledzki na
 wiercić/ aby trucićne żadat. Alexender wolał sze watpliw y rożyak ledzkiem po
 lecić/ niż mye watpliw simecza umrzeć. Wyzarossy tedi/ karservo podał mi ledz
 kromi/ aby ciedź co mu o yego zdziadzye pisano/ a gdycie list ledzki/ paził mi
 M. Alexander

Ryegi Pirwosse

Alexander.

oczy yeli sye nye zaptonye: a gdy widzyl przespyeciego a we
sotey twa etarza byt stego pocyszon/ dat myesce letarzowi y byt zdrow.
Darius t. y po wthore mayac ludu trzy scha tysiacy pyczych/ yeznych sto tysiacy
z vodt bitwe z Alexendrem/ acz kolwiek to russko Alexendra gdyz nyerowony pos
cjet ludzi myat przewylosci/ wssakje w statosci swey vpominat Traki/Mace
dony/Greki/Illirki/aby swey slawy yessze tym wyciecy poprawili/ powydajac
im konyec rychty tym pracam. Rthorzy wssytko s chucya ciynili/ na potkanyu oba
królów ranni byli/ trwata bitwa z obu stron dugo podawiac sseszecya y tey u
ordzon. Od owej stron ye/ nascatek przemożeni Persowye. Polegto ich na placu sseszecysiat
trysiacy/poimanych dziesiec tysiacy. Z Macedonow byto zabitych sto y trzydziesci pyc
szych/ yeznych poltora sta. Klabilo dosyc złota y inych skarbów z wylem podzivye
nem Alexendrowi pod namyoty Perskimi. Wszeli tez tam y królowa Perska/ mas
tke y systre/ y dwie corze Dariusowe. Do których gdy przyszedt Alexander aby ye
widzyl/ zlektly sye a obtaipity spotu/ minimayac aby yuz wneth myaty zgingac. Pos
cjet k nim Alexander taślawye mowic/ nye yako do wylem yelko do przysias
czt/ padly potym do nog yego proszac aby Darius pocciwye byt pochowan yako
na króla zalezy/ minimayac aby zabit byt. Powyedzyl im Alexander iż yest syw a
by sye nye smuciły. Widzac Alexander vrode y obyczaje ich/ myat ye w wylekuyey
pocciwosci/ thak iż im nic nye edmyenit pirwossey cci y wažnosc. Pissa/ iż gdy wi
dzyl królowa ine pyknoſcya formy y vroda przechodzic/ rzekl: żony Perskue sa ro
oszczom/ bolesc sercu. Pobrawosy Alexander wylekue skarby y bogactwa po
porazce Perskuey/ cyagnat do Syriey/ do którego tam wyle królow przechodzic
podajac mu w moc królestwa s koronami/ on zasyte z nyekthorem przyczylstwo
yatl/ nyektoro odmyenit a swoim dawat. Myasto Tyrskye poslalo mu tez koro
ne swego królestwa dosyc kosztowna/ ktorz acz wzyl/ ale dat znać przez ich posly/
tam sam chce naryedzic. Nyepodobato sye to poslom/ przero obywili Thyras
nom przeciw sobye nye taślawego Alexandra. Stey przyczyny udali sye na to yako
by sye mu bionili/ ale daremny ich vnyisl byt bo ich dobył Alexander/ y wygladzit
wssytki/ ktory byli przyczyna pobicia swych panow. Abowem powyedzyl he tez
o Alexander/ iż przed tym myescianye albo panowye Tyru walcząc s Persy wy
zagneli sye tak w mocy yako w skarby/ ludzsy ich nyewolni smowirowosy sye pobili pa
y swie yz dzyciem ich/ pobrali ich dobra/ zamki/ domy/ wssytki majezenosci/ żony spey
mowarossy ich panu sye zdzyatali. A yako pisze Justinus/ gdy scharssegona scby
wybyerali/ aby dlug ye namowy albo roznice nyebity myedzy im/ vstarowili iż ktory
pirwey snich vpatrzy slonce gdi bedzye wschodzilo/ ten bedzye ksyazycem. Byt thez
yden myedzy imi cnolitoy sluga/ panu swego zatcic y s synem yego/ a zachowal
go od sinierci/ ktorego zwano Straton. Powyedzyl mu ta' yemnye sluga pospolis
y vchwale slug na wybyeranie ksyazycy a tho pirwey vryzy wschod slonca. On
Strato nauçyl go ta' yemnie aby na zachod slonca sye obrocil a patrzyl na wirzhu
domu albo gor chciel pirwey vryzeć wschod slonca. Gdy czas przyszedt wssytcy sie
nauçli na wschod slonca patrzyc ocyma/ yedno on sam obrocil sye na zachod/ y vy
at napirwey. wirzhu domu wysokiego slonca gdi miasto wschodzic. Byt pytan
o wssytkich kto go temu nauçyl/ gdsi ludzsy prosici sa yako gmurowye na wyle
ecie. Przywosy od nich slab powyedzyl o swym panu zachowatym Stratonem
Stey przyczyny Stratonu wybiali ksyazycem/ przywosy od myego przysyeg/ aby
tak zacne przekonstwo ku sprawie rzeczy pospolitey nye przychodziło na niskie gru
be a niezanne ludzi/ ktoryby ye tak prekko mogli stracic yako nabyli prekko.
Stey przekony Alexander wssytki takie pokryzowat/ tylko Stratonow rod a pos
tomstwo zachowat. Na ten czas gdy Alexander leżał okoto Tyru/ poslat do Jes
rualem/ aby mu ksyazeta kaptański daty pomac y sywnosc y pobor z mytky/ ktorz
si sye im t. To nye godzi wypnac nad przyswieg swoje/ poti sywo Darius. Rozgnie
wat sye Alexander/ przete po dobyciu Tyru cyagnat do Jeruzalem. Zydowye vda
li sye na modlitwe do Boga/ ofiarami swemi z roskazanya biskupa. Tacy przez ob
nauçenie Biskupe Jadu/ uproszczat sye ubrac y sam syebys pbrat w kościole
odzysnie

odzyentye/ wyssedt przeciw Alexanderowi z wylekoscya ludzi. Alexander vyrzawoszy
 go s syad s konya/ wczynit mu poczesnosc catorawoszy ono myesce na stacye/ g dyc
 bylo wyssyto Tetragrammaton. Polekli sye Hetmani albo Rysarzeha ethorzy przy
 nim byli/ minimajac aby sye mu glowa kazata. Spytat go Parmenio czemu te po Pari
 cciwosc czynit Biskupowi/ nyewolnikowi swoemu przeciw woyrze swojej. Odpowye
 dyat/ nye yemum ya czynit pocciwosc/ ale temu Etoremu on sluzi w dostojenstwie
 kaptaniskim/ bowiem yessze w Macedonie snito mi sye isem w takim odzyenu bo
 ga widzyl. A gdym go pytat bedeli mogt Azjg otrzymac/ powiedzyat/ nye was
 pi/ ya cybye bede prowadzil y s twoimi wojskym. Wyssedzy Alexander do myasta
 czynit w Kosycle ofyare/ yako go Biskup nauczyt/ y ukazali mu t syegi Daniela pro
 roka/ yako go przed thym swyatemu obywawit i myat zetrzec moc pyssnych Persow/
 sczeglo byl pocyesson Alexander/ roszacat y pisat do swoich train/ aby wssedzye dy
 dorowe wolnosc myeli/ a prawa swego vswyalic w pokoru. Widzac Samarithowyc
 yego taski przeciw Sydom/ myemli sye tez byc Sydy/ ale gdi sye dorwyedzyat i ny
 Sydzi/ nye chcyat im tego zwolenistwa dac. Potym do Kosycyota Jowissa Hammou
 na Alexander stapi/ sadziac wiedzye swoj narod/ spytat yesli sye do konca pom
 scit nad neprzyacyelmi oycia swego zabitego. Wyzat odpowiedz/ i s twoego oycia ja
 dny nye zabiye ani vmrze/ ale krola Filipa Smierci dosyces sye yuz pomscit. Tez mu
 o wyleksey fortunye na walki powiedzyat/ ale nye dlugi zywo. Slugom yego da
 no odpowiedz/ aby Alexander nye za krola ale za boga chwalili/ Schey przyczyny
 wpadl byl w pyche/ wssakze sye potym obaczyt. A gdi byt strzata ranion/ rzek do
 swego przyacyela yednego/ ta rania jest cylesna a nye boska/ bo mye boli barze a
 sye smierci rowna/ falksywe minimam byc tych bogow powyesci. Darius potym vo
 cyeksy do Babilonu prosit przez listi Alexander/ aby dat wojenye na okup/ czesc
 mu krolestwa obiecuyac vdzyelic/ y core swoje w matzeniski stan dac. Alexander
 nye chcyat yedno aby mu krolestwo puscit/ a sam osobnym czlowiekem byl. Dzy
 kowal tez Darius przez listi Alexanderowi/ i sye mitosciwye a taskawye z wojenya
 mi yego przyrodzonemi obchodzil. Uye wiedzacz Alexander co mu dalej myslit Das
 rius/ zdato sye mu aby go sam naprawdzil w postaci poselskyc. A tak wzyawoszy s so
 ba Eumeda y pacchotka/ yechat do nyego/ Eumodus poselskwo spravorowat od Al
 lexendri w ty slowa: Ii dziwuye sye Alexander twojey nyedblosci a leniwosci/ i
 sye ku walce nye rychlo gotujesz yakos vmyenit/ przeto chce wiedzyec/ co chcesz da
 iem yem poczynac. Wyzawoszy go Darius za reke wyodt go za shol na wyczerpa
 tam za skadem Alexander s krogiem kosatk ztatego wypit/ schowat go sebye/ a gdy
 mu o to przymorowono/ powiedzial i s tak iest obyczay v mego panu Alexanderu.
 Wyerzyt temu Darius. Po wyczerzy poznawat Alexander ieden dworzaniu/ kto
 ry nie gdi w Macedonie bywat v Filipa krola. Baczac to Alexander dopadzylo ko
 mja vcyekat/ Persowye go goniли a do rzeki/ zatowat tego Darius i s go vpuscic.
 Przyechat Alexander do swoich z wyleka placa/ bo myat trudnosc na przepra
 wianiu przez rzek Strangam. Potym Darius sebiat wylko wylekje przeciw Al
 lexendrowi/ Alexander takies przeciw yemu/ sciagali sye ku rzece v kturey sye Ale
 xander blisko potozyt. Darius przyciagnat nad rzek/ przeprawiat sye przez nye na
 druga strone/ a gdi sie przeprawit potkali sie/ z obu stron bitwa wielka byta/ fortu
 na spirwu iednak/ gdzie widzial Alexander skode w swoich/ tam sye sam rzucił
 zastawiac sie za wssyki. Ula ostatek przemozeni Persowie/ Macedonowie/ Tra
 ces/ Grekowie ye bili/ Darius vciekac nie chciat chcac zginac przy swoich/ wssakze
 od niektórych przypedzon ku vciekaniu. Przeprawiwoszy sic przez rzek
 byly pissa Eufraten/ porabili most. Przyecharossy do domu Dari
 dac s swoicy miefortuny/ pisat listi Alexanderowi/ chce cy mu dac po
 krolestwo/ obraroszy sobye Babilon. Alexander nye chciat mowiac/ ale
 dwi panowie rzadza. Potym Darius prosit o pomoc Porrusa krola/ i
 przeciw Alexanderowi. Dowiedzial sye tego Alexander ciagnat przeciw Da
 skiem/ pirwoy ni s za gori Kaspijskie zaydzie/ dobyt Persypolim glowy wosy
 Persow/ gdzie tam byly tupy wssykiego swiata/ ktorich nanosili Persowie/ rozbici
 i swoim. Wten czas przyslo do Alexanderowi osm set Grekow/ ktorze Darius
 wypuscic

Ksyegi Wirkosse

wypuſcił z wyżeniem poslepioty ye drugim nozdrze poprowosſy. Kazat im Alexen-
der do Greciey aby tam byli opatrzeni/ ale oni nie chcieli dla swego oſkaradzienia/
woleli przy nim gąrdą dać. Miat Darius na swym dworze dwu ricerzu Bessę y
Labarzanę/ ktorzy chcęc sę Alexendrowi tym zachować myſlili o jego gąrdle.
Przyrodzeni też Alexendrowi/ chcęc mieć pokój od Alexandra związał Dariusa o-
kowanymi złotimi w Partięy/ dali znac Alexanderowi aby przyyechał po Dariusa.
Nie mieſkał Alexander przyyechać/ a tam w matym poczycie iadać/ miał na sy-
wielkie trudnoſci y walki nierowne. A gdi nad rzeką leżąca przyygodi biejąc iego
ricerz nadiechał Darius na sankach leżącego w złotich okowach ramionego ſimer-
celnie/ powiedział Alexendrowi. Ktoria naden przyyſedſſy żałował go barzo obta-
piąc. Pissa drudzy iż ieffeje byt do końca nie umarł/ przeto proſit Alexander aś
by mu poćiwy pogrzeb wezjmić jako królowi/ żone/ dzieci iego chowat jako swe
własne. Przyrzekł mu to Alexander wezjmić/ y dosyć temu czynić. Przystało wylec
Rycerstwa do Alexander od Dariusa. Chcęc sę dowiedzieć Alexander yesli ktorzy
mich yest ktori ranił pana swego Dariusa bez litosci/ mowiąc yaronie przed roſytkimi
ktoho zabił Dariusa mego nieprzyjacela ozow sę/ ya go sprawyedliwe na swym
dworze nad roſytki slugi podwyſſe/ tak iż sę sam tego nie nadziewe. Sedac do-
brey nadziewe ozwali sę Bess y Labarzan/ powiedzyeli roſytek sposob smierci yeo.
Alexander jako rzekł napetnił/ kazat schylić dwoye drzewa do ktorich za nogi przys-
wiazał roſyssy Bessę/ puſcijono drzewa/ roſtargnety Bessę/ drudzy pissa iż ye po kry-
zować kazat. Gdi dostat Alexander Babilonu po Dariusze/ prawym Monarchę
został na swyecye. Potym Alexander w Sogdianey y Balkanieney dwanaſcye
myast zatoſył/ a swoim myenyem przezwat Alexanderie. A gdi yuž Alexander za-
dnego pana przeciw sobe nye myał/ wzwał obyczaje Perskie/ yat sę roſkossy/ py-
chy/ godowanya/ y okrucjeniſtwā/ a nad to kazat sę chwalic za Bogą/ y roſytkim
przykazat pod gąrdtem aby go chwalili jako krewnego Bożego. Kalistenes ieden
medzec iego. nye tylko iego chcial tego wezjmic/ ale mu ieffeje przymierit o to/ dla
tego kazat mu obrzezać głebę nos y uſły/ y roſadzić do wyezjenya. Liximachus vja-
towat sę towarzyszą swego aby thak nedzinye oſſpacony dlu go nre ſyt/ zadał mu
trucię y umarł w wyezjenyu. Alexander dowiedzyał sę tego na Liximacha/ kaz-
at go wrzucić do Lwów/ a gdi go Lew chciąt poźrzyć/ wetknął mu reke w gę-
be/ dzierząc za ſzyjkę tak dlu go iż Lwa umorzył. Bacząc Alexander jego mistwo
także/ puſcił go wolno y byt nań łaskaw. Zabit też Alexander Pármeniego iż go
wystrzegał od zbytków. Zabit też y Klitusę męża stacęnego slugi starego stra-
ta/ iż przekladał oycią iego filipa naden w myernosci. Zabit też Philota/ Aminta
y macochę swoje/ także Paſzaniego y bracia. Attalusę y Eurilechę Macedonię
sę Ksyęſetą pobit. Potym Alexander cyagnat na wschod słońca/ wzwał
Wirkania y przylegle królestwa drugie. Tam knyemu przyyechata Thalestris kro-
lowa Amazonska proſiąc aby od niego poczęta syna. Ktorey sę Alexander dzioro-
wał/ zrotaszczą pocztoroi yey y obyczajom/ mayac s sobą poczęt trzy sta panien we
zbroi/ jako stoiprzy Amazonych. Potym wzwał krómy Andrágoras/ Tracás/ Es-
vergetas/ Pármas/ Parapamenos/ Hidaspes/ y inę ktorzy pod gorami Caneſſy
myeskali. A gdi przyyſedſſi do gor Kaspijskich/ jako historia ſkolastika pisze/ zadał
żydowoye aby ye wzywolit s katoro cyasnych/ do ktorich przewystępi byli zaſlani za
morze Kaspijskie. Pytał przycienny dla ciego tam byli zaſlani/ a gdi sę dowiedział
iż przewystępi ktemi Bogą roznierwali/ czyniąc sobe Bogis cycelcow. Odak
sę Alexander do pana Bogą na modlitwe/ yesli ye kaze starać czy wolnemi wez-
nic. Potym sę dwure gorie spotuſzeli/ zamknętye za morzem iż ich tham ani Ale-
xander ani żadny nye mogł dozechac/ ani tam wynieść moga/ aż do swego czasu.
Potym Alexander do Indiey wylekhey cyagnat z wojskiem/ przeciw ktemu Por-
rus posłał listi pyſnemi slowy piſane aby sę wrocił do Greciey/ aby yey nye straciſſ
krol ktorasny nye gdi trzymali y ieffejebyſſny trzymali/ ale sę nam zdąta nyepoſytecina
przecosny y dobrowolnye puſcili. Alexander tyliſti nic nye uſtrassyl/ cyagnat do
Indiey/ gdzye sę mu tam dobrowolne myasta y wyspy poddawaty. Królowa
Aleksida pokoya od niego nabyla gdi syna od niego poczęta/ ktemu imię dąta
Alexander.

Przeszed

Przeszedły wyle Indie aż do Kamyenia wyelkiego/ Porrus król przeciwko temu
wyciągnął z wyelkim ludem/mięgc Wslonye na których były wyle drzewiane/ k/
nossenu potreb wojennych. Potkarossy sze zabit Bucefal pod Alexendrem/ a by
go ślubny rātowali/byt by Alexander zabit od Porrusa. Po tym sze porwali
na ręce śami czymic/ māto go sobye ważył Porrus iż byt mātey vrodi/ a on byt na
pytē lokci wysoki. Gdi sze potkali/ vslissat grzmot w swoim wojsku Porrus/ obej-
rzat sze/ a w ten czas go Alexander rānit smyertelye/ drudzy pissa iż poimac zwie-
zat/ y wylat do wylezienia. Poroszossy Porrusa Alexander yeżdżał po Indiach dzia-
wuyać sze skarbom wyelkim/tak od złota yako drogyego kamienia/ myasta wyspy
pobierać. Bedac na wyspy Brachmańskie/ gdzy tam były wyle skarby/ a
ludzie nago chodzili/ chęt sze dowiedzieć sposobu praw a rozumu ludzi pospolis-
tych/ vbiat sze w proste odzienye sedt do myastha kupować żywosci/ przystać/pit
przed prawo chęc slyssieć rzeczy ich/ wten czas wyluchat sprawy dwu mężow/gdy
sze yeden przeciw drugiemu żałował mowyac/ kupidem w nyego ogrod/ w który
mem nalaź zakopany skarb/ a nye chęc go ważyć/ gdzej ya tylko ogrod kupti sam
bez skarbu. Schrona druga mowita żem ya ze wosytkim przedat/ nye mani nic do
skarbu. Rada woslyssawossy ich rzecz/wotowali yedni by gi rozdzieliły nappy. Dru-
dzy chęteli aby na rzecz pospolite był obrocon. Ta ostatheł tak szazali/syphawossy
mayały dzyeci/ktorzy powiedzyeli iż yeden myat dzyerka a drugi syna/ oddaycieś te
di dzyeci swoje w małżeństwo/ a ten skarb im dacze tu żywosci/ także ucymli.
Baczac Alexander wyle sprawa edliwość ich bez takomsthwa/ obywot sze im/ a
mychac ich spokojem/ porty wylekje y wolności im dąrować/ aby ini ludzie do nich
na rozeznaniye yeżdżili. Zalożyt tam Alexander na pamyatke dwu mieście/ Vlacia/ Nica
y Bucefalia. Potym Alexander wylat/ yako pissa Justinus/ Sarafos/ Gangari Buce-
das/ Gesonás/ Sobos y Sykambry/ ktorim porażit wyelkość ludzi/ a gdi w ich my-
sze obyczaje sam przeglądał/ obaczyli go a chęteli poimac/ bronił sze wosytkim
tak dugo aż go swoj rātowali/ tam rānyen strzata/ ktoru rāna tak go bárzo bolas-
ta/ przeto mowit/ wosysscy powiadają bych byt bogą Jowissą syn/ ale taki rāna sās Alexei
mā vlażuye myt byc cztowętka smiertelnego. Potym Alexander cyagnat do mos-
rza wyelkiego Oceanu/ tam vchwycić zbojęce morstiego Diomedesa/ spytat go cze-
mu przekazał ludzim statkom na morzu. Odpowiedzyał/ yać yedno żywosci słu-
kam na morzu/ ales ty yuż wosytek swiat krwia polat/ y wessze morze chęteli po krowa-
wić/ przeto ya iż w matym okretku yeżdzi totrem myt żony/ a ty z wyelkimi okretami
yeżdzis wylec cze Cesárem żonę/ rozeznaj myt y sybye/ wylat go s sobą Alexen-
der. Pissa w historię Alexandrowey/ iż królowa Randax Ethora myatą przyle-
głość nad morzem wyelkim/ wten czas posłata malarzā aby twarz albo obraz Ale-
xandrow potaktemnie wykonterfowat/ slyssac o yego slawę/ a posłata mu w dary
kamyenie drogę y zwirzeta trąsne. Przeto Alexander chęc widzyc iey esobt večy-
niu sze sam poslem/ wychat do myey od Alexendri w posthawie Anthigona. A gdy
przyechat do myey/ cze stowata go vkażowati mu bogactwa swoje minimać by
poset: a gdi vyrzata obraz Alexandrowemu podobny rzekta/ zda mi sze jes ty Ale-
xander. A gdi sze przekazata mu obraz yego: a iż myat przy sobye myecią
swoego przeto sze frasowat. Rzekta k myemu/ nye boy sze yestemci wosertym przys-
cylem/ pamyetąc na twe dobrzysswa kiores večynit synowi menu. Abo-
wojem przed tym māto vejet sze byt do myego o pomoc przeciw królikowi yednemu
syn yey/ ktori mu był wylat żone bárzo cudna/ Ethorego byt Alexander zabit y żone
żasye wroćt yey synowi. Rzekta mu też królowa/ o Alexander mās za to abys wosy-
tek swiat posyadt/ a tys oto sam yest w reku w byatek głowy. Drugi syn też królo-
wy ktori myat Porusowe cora za ma konki/ chęt Alexander poimac/ ale tego
słowa broniła. A gdi sze wroćt Alexander do Babilonu/ przyechat do myey
o Hamilcar poset Kartaginie/ w wiodowac/ a mocy/ bo były wosytki króla
i woskrassone/ tak Włoskie Hispanie/ yalc
amiskar večynit sze zbyg yem z Afriką/ zmys-
tat nā divorze. Aleksandrowym aż do śmierci
iarczyniony sprawy Alexandrowe. Wszakże po smierci...

Book of Hours

This is a medieval manuscript page from a Book of Hours. The text is written in two columns of Latin script, likely Gothic script, on aged, yellowed paper. The page contains approximately 20 lines of text per column. The handwriting is dense and formal, typical of liturgical manuscripts. There are no illustrations or decorative elements present on this page.

Alexandrowa žona Roxana/córka króla Perskiego/ po śmierci
 ci misza swego byta brzemyenna. A gdi inego dzyedzica nje byto/ wyle ich
 na to przyswala to/ aby tego ciekali yesli sze syn vrodzi aby byt dzyedzicem/
 a do tego czasu Rzymska rzeć pospolita sprawowali/ktozy sze im beda opytkac.
 Przeciw temu byli drudzy zwłaszcza Perdikas/ktozy przyswalał zdrodliwoye na Ari Perdi-
 deusza brata Aleksandrowego/na którego wyle ich sum przyswolito/ gdzye y Pers Aride
 biskup jego sprawca na wyssy wybrali. Perdikas myslit yatoby sam Monarchia
 obdzierzał/ vmyślit pożar syostre Aleksandrowe Kleopatre/ aby ktemu myat les Kleopatry
 pssy przystep. Antipater ktoru na then czas roszazował w Macedonie/cbaczyt Antip
 zdziade Perdiki/wesele mu przekazit/ dla ciego wojska na sze wielkye sebrali/a sreć
 przecijny napirosse rosterki myedzy Rzymskym po śmierci Aleksandrowey vroslu. Po
 tym przeciw Perdice powstali Antipater/Ptolomeus/Antigonus/ skteremi gdi
 walcyt zabít w Egipcie od własnych Rycerzow dla yego spornosci. A tak ktemu Perdil
 ta przednyeyssy vmyślimi sze po Aleksandrze rozdzelic królestwy/ gdzye ktoru byt sta
 rosta za Aleksandram myat byc panem: Seleukus królem Syriiskim/ Ptolome
 us Egipckim/Antigonus w Azjey/Rasander w Macedonie y w Grecie zeszali/
 ktorzy potym dla Monarchiey Macedoniskej wylekye walki wiedli myedzy sobą/ a
 zwłaszcza w Macedonie/ abowym byt Rasander slachetna Olimpiade matki Al-
 leksandrowi zabít/ ktoru po sobie taki przeklad cnotliwy w ludzka pamiec zostawi-
 ta/ iż wssy scy historykowe y kronikarze o nocy pissa: Karum pudicie exen pluim/
 to yest/ przeklad okazanya cneti nyepospolity. Abowym gdi ya myano scyac/ sta
 na smyci bez strachu potosyressy rece na ramionach w dwu panien/ byla they pas. Prz
 myci/ iż lecas do zremye rekema sze zakrwawia/ aby ktoru ciesci cyata nagye nje ilu
 ukazata/także też y pannom roszazata cynam/ bo za restydem cnota chodzi. Ro-
 ne żone Aleksandrowe kazal pomac/napravivossy też aby yey dzycye byto zabitho-
 ktorie brata po śmierci Aleksandrowey vrodzita/ to yest Aleksandra drugiego. Wska-
 že Pan Bog/ aż te go okrucyestwa nje nad samym pomscit/ ale nad syny yego.
 Abowym po śmierci Rasandrowey synowye yego Antipather y Aleksander wal-
 czac o Macedoniske królestwo/ vcyekt sze yeden do Liniachy oycia sreć żony o pos-
 moc/ od kregego zabít. Aleksander drugi syn vcyekt sze do Demetriusa/ od kregego
 też zabít/ a stad królestwo Macedoniske przyslo na Demetriusa/ kregego rodzaj
 trwat dugo/ aż do króla Koźdrasę/kregego byt Konstantinus pojmat.

Rozdział Trzydziestymosty/ o Aristotelesze y o innych Medyczoch

Aristoteles człowiek wielkiego uczeń-
 sia/ Platona medra ucień/ thego czasu byt
 mistrzem Aleksandra wielkiego/ w wyleu rze-
 czech sze yego rozumem sprawowat Aleksander. Then
 wyle ksyag pisat o rzeczech przyrodzonych na swojczy
 pisat też y o duszy przeciw pisaniu inych Medyczow/ kro-
 rzy va na ten czas kładli smyertelnia byc/ drudzy theż
 myesmyerteina/ tak iż sze wssy nje zgadzali myedzy
 sobą. Krates Thebanus powyadat iż nje masz żadney
 dusze w cistowymku/ yedno thal cyata's przyrodzenya
 cyplem przyrodzonym iżwa. Hipparchus/ Leuci
 powyadali byc dusz/ reptose przyrodzona/ po tā
 spiritum ferudu. Anaxagoras/ Di-
 my. Warro powyac Anaximenes/ powyadła
 myara sprawyony/ a s., iżse/ wyciąr w vcyek
 życ. Empedokles powy- wine cikontki rozlew
 dowy/ je krowy/ nje ydany. dusze krew cyple
 Dicearchus/ poi

Et ktem did-
 zaty na ptuca
 agnac a 3 wycie
 ts/ przeto